

ชุมชนบ้านขุนคีรี

หมู่ที่ 9 ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช

พันธุ์พืชที่สำรวจในชุมชนบ้านขุนคีรี

ส้มแขก

ข้อมูลชุมชน

สถานที่เก็บรวบรวมข้อมูลชุมชนที่มีการอนุรักษ์พันธุ์พืชพื้นเมืองในชุมชน

บ้านขุนศรี หมู่ 9 ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช

พันธุ์พืชพื้นเมืองที่มีการอนุรักษ์ในชุมชน

ส้มแขก

สภาพภูมิประเทศ

เนื้อที่ของตำบลกำโลน ทั้งหมดประมาณ 35,125 ไร่ หรือ 90.24 ตารางกิโลเมตรเป็นที่ราบเชิงเขา ตั้งอยู่ในหุบเขาของเทือกเขานครศรีธรรมราช (เขาหลวง) ซึ่งเป็นเขตพื้นที่ของอุทยานแห่งชาติเขาหลวงและเขตป่าสงวนแห่งชาติ บ้านเรือนของราษฎรตั้งอยู่ในพื้นที่ราบเชิงเขา มีลำคลองธรรมชาติเป็นลำคลองธรรมชาติ เป็นที่ราบเชิงเขา ตั้งอยู่ในหุบเขาของเทือกเขานครศรีธรรมราช (เขาหลวง) ซึ่งเป็นเขตพื้นที่ของอุทยานแห่งชาติเขาหลวงและเขตป่าสงวนแห่งชาติ บ้านเรือนของราษฎรตั้งอยู่ในพื้นที่ราบเชิงเขา มีลำคลองธรรมชาติจำนวน 5 สาย คือคลองปง คลองใหญ่ คลองท่าชาย คลองลำงา ไหลมาบรรจบรวมกันเป็นลำคลองสายหลัก คือ คลองท่าดี (ขุนน้ำ) และคลองหยวดดีจำนวน 5 สาย คือคลองปง คลองใหญ่ คลองท่าชาย คลองลำงา ไหลมาบรรจบรวมกันเป็นลำคลองสายหลัก คือ คลองท่าดี (ขุนน้ำ) และคลองหยวด

สภาพทางเศรษฐกิจ

อาชีพหลักคือ การทำสวนยางพาราปาล์มน้ำมัน ทำไร่ การปลูกผลไม้ ทำสวนมะพร้าวการประมง และการเลี้ยงสัตว์

แหล่งปลูกส้มแขก

แหล่งปลูกส้มแขกของชุมชนบ้านขุนศรีจะอยู่บนเขาหรือตามเนินเขา ส้มแขกมีทั้งต้นตัวผู้และต้นตัวเมีย โดยต้นตัวผู้จะไม่มีผล เราจะทราบว่าเป็นต้นตัวผู้หรือตัวเมียได้เมื่อต้นมีขนาดโตแล้ว วิธีแก้ไขกรณีเป็นต้นตัวผู้ให้ใช้วิธีตัดต้นแล้วนำยอดพันธุ์ตัวเมียมาเสียบยอด

การแปรรูป

1. การตากแห้ง

ส้มแขกผลสด 10 กิโลกรัม เมื่อฝานเป็นแผ่นตากแห้งแล้วจะเหลือ 1 กิโลกรัม โดยตาก 2 วัน

ราคาส้มแขกผลสดกิโลกรัมละ 10 บาท ชนิดตากแห้งกิโลกรัมละ 130 บาท แต่ถ้าเป็นช่วงที่ผลผลิตขาดแคลน

ราคาผลสดอาจถึงกิโลกรัมละ 200 บาท

การตากแห้งจะตากบนก้อนหินภูเขา – น้ำตก โดยตากกลางที่โล่งแจ้งที่แดดส่องถึงโดยตรงซึ่งช่วยให้แผ่นส้มแขกผานสดแห้งเร็วขึ้นเนื่องจากแผ่นส้มแขกด้านบนจะได้รับความร้อนจากแสงอาทิตย์โดยตรง และแผ่นส้มแขกด้านล่างจะได้รับความร้อนจากลานก้อนหิน

2. การดองเกลือหรือ แช่น้ำเกลือ แช่น้ำปูน ใช้ในช่วงที่ไม่มีแดดหรือช่วงฤดูฝน

สรรพคุณหรือนำไปใช้ประโยชน์

1. ใช้ทำยาสมุนไพรประเภทยาระบาย
2. เป็นส่วนผสมในอาหารใส่แกงส้ม ต้มกะทิ ต้มยำ

วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น

1.) ทำบุญเจ้าอาวาส (พ่อท่านเถื่อน) เป็นประเพณีทำบุญให้กับอดีตเจ้าอาวาสวัดคีรีวง พ่อท่านเถื่อน สุชาโต ซึ่งเคยมีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำการพัฒนาชุมชน จัดขึ้นในวันแรม 8 ค่ำ เดือน 3 ของทุกปี มีพิธีที่เป็นเอกลักษณ์ท้องถิ่น คือ การกว่นข้าวมธุปายาสตลอดวัน และการให้ทานไฟในเวลารุ่งเช้า

2) ประเพณีเดือนสิบ เป็นประเพณีทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้กับ บรรพบุรุษ มีการยกหมรับถวายวัด ทำบุญประจำปีในวันแรม 15 ค่ำเดือนสิบของทุกปี3) งานรำลึกอุทกภัยปี พ.ศ. 2531จัดขึ้นทุกวันที่ 22 พฤศจิกายน ของทุกปี โดยชาวคีรีวงจะร่วมกันทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้แก่ผู้เสียชีวิตในเหตุการณ์น้ำท่วมคีรีวง ปี พ.ศ. 2531 โดยชาวคีรีวงได้ร่วมกันทำบุญให้ทานไฟในช่วงเช้ามีดที่วัดและช่วงบ่ายจะมีมหรสพแสดง และทั้งนี้เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้อยู่คู่ หมู่บ้านต่อไป